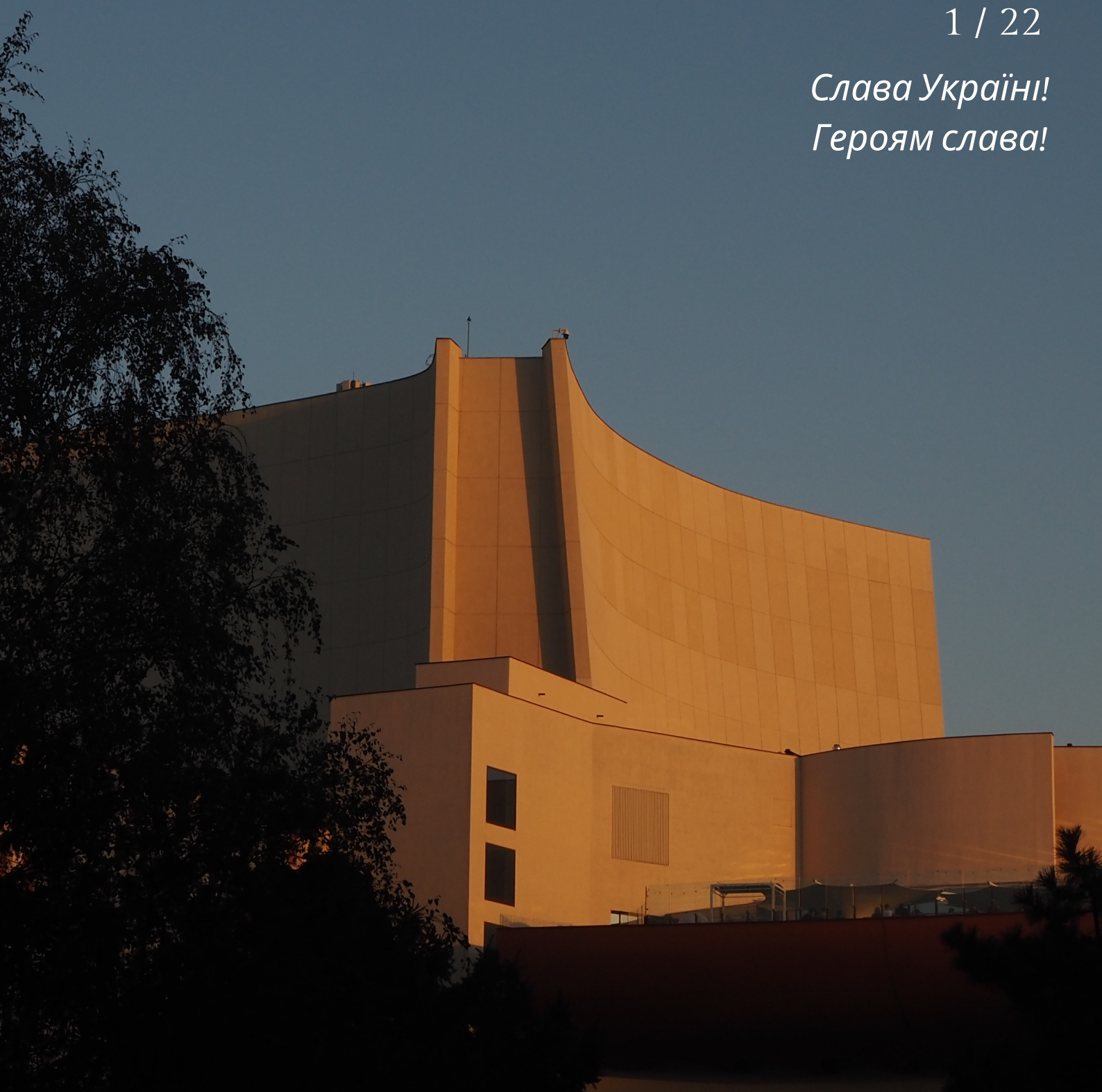

GAZETA SASHA

1 / 22

Слава Україні!

Героям слава!

GAZETA 1/22

2 Pääkirjoitus

3 Puheenjohtajan tervehdys

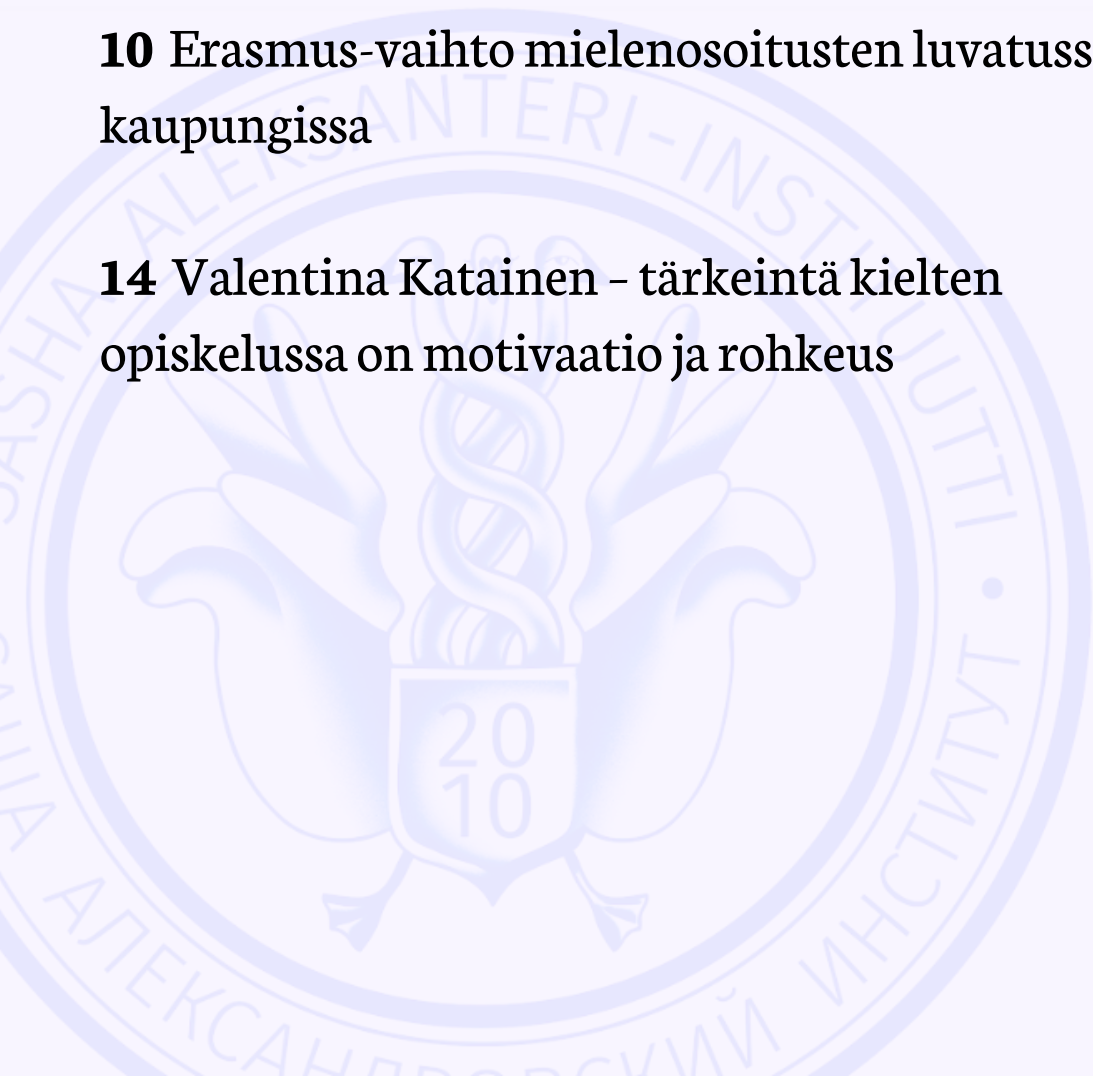
4 Pakenevien venäläisten ahdinko

5 Näin tuet Ukrainan sodasta kärsiviä

7 Kroatia 30+1 vuotta

10 Erasmus-vaihto mielenosoitusten luvatussa kaupungissa

14 Valentina Katainen - tärkeintä kielten opiskelussa on motivaatio ja rohkeus

PÄÄKIRJOITUS

Gazeta on noussut haudastaan!

Vuoden 2022 hallitus on päättänyt herättää Sashan Gazeta-blogin henkitoreistaan, uudessa muodossa ainejärjestölehtenä. Itse blogia ei kuitenkaan hylätä, vaan sen kautta julkaistaan yksittäisiä juttuja, jotta niitä voidaan erikseen nostaa Sashan someissa. Lehti-Gazeta kasaa julkaisut yksiin kansiin ja uudistaa Sashan viestintää.

Gazetan punaisena lankana on luonnollisesti Sashan toiminta ja VIE-alue. Lehteen toivotaan esimerkiksi matka-, vaihto- tai harkkakertomuksia, analyysyjä omasta asiantuntijuusalueesta tai vaikkapa kirja-arvosteluja. Ole yhteydessä osoitteeseen juho.pitkanen@tuni.fi tai Telegramissa @juhopi, jos hotsittaa kirjoittaa, kuvittaa tai kehittää. Tarkoituksena on myös lanseerata varsinainen toimituskunta - tästä lisää Sashan someissa vielä kevään aikana. Gazetaa tehdään nolaresursein sashalaisilta sashalaisille: kaikki ehdotukset ja apu otetaan mielellään vastaan.

Täytyy sanoa, että olen Gazetan esikoisnumerosta ylpeä. Olemme saaneet kompaktiin pakettiin vaikuttavia, asiantuntevia ja ennen kaikkia ajankohtaisia kirjoituksia. Kiitos kaikille, jotka olivat mukana lehden syntyprosessissa.

Toivon, että Gazeta ja Sashan toiminta ylipäättään tuovat teille iloa raskaan maailmantilanteen keskelle. Tähän numeroon on kasattu infopaketti, jonka kautta voi kanavoida omaa auttamishaluaan Ukrainan sodasta kärsiville. Myös useampi kirjoitus sivuaa Ukrainan sotaa ja sen vaikutuksia.

Vielä muutama sana minusta, jotta Gazetan kansiinkasaaja ei ole teille täysin tuntematon: opiskelen Tampereella valtio-oppia, sivuaineena VIExpertin lisäksi sosiaaliantropologiaa. Itä-Euroopassa rakastan eniten Romaniaa, jossa asustelin viime vuoden. Iloitsen vuoden -22 hallituksen Tampere-edustuksesta ja salaa haaveilen Gazetan nimen vaihtamisesta *Ziarul Sashaksi*.

Juho Pitkänen, Gazetan päätoimittaja

PUHEENJOHTAJAN

TERVEHDYS

Никакие политические амбиции и никакой показ военного потенциала не могут оправдать эту трагедию, этих жертв, этого горя. В. В. П., вас осуждает всё международное сообщество за то, что вы натворили. Говорят, что боятся - значит уважают, но уважения основанное в современном мире на военных действиях далеко не дойдёт. Если вы хотите, чтоб вас уважали - не заставляйте никого опасаться.

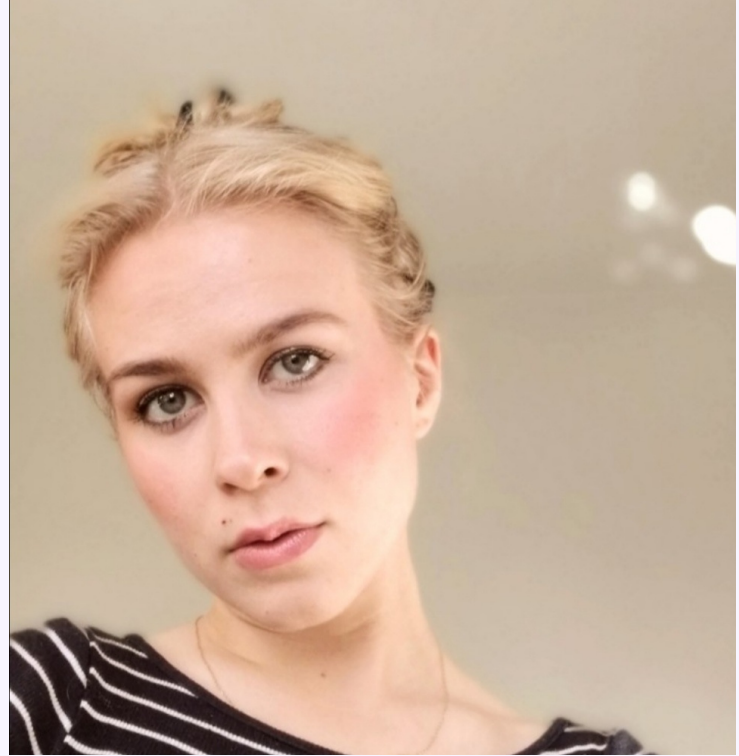
Venäjäksi, Vladimir Putinille: Mikään määrä sotilaallista uskottavuutta kansainvälisen yhteisön silmissä ei voisi riittää perusteluksi tälle hävitykselle ja kärsimykselle. Venäjäksi sanotaan, että "jos pelkäävät, kunnioittavat", mutta kunnioitus tällä perustalla ei kannata pitkälle. Jotta kunnioittaisimme, älä laita pelkäämään.

Ote on kannanotosta, jonka kirjoitimme 28.2., kun kaikista pahin järkytys hieman hellitti. Suru ja huoli vain ei hellitä. Ukrainan sodan alkamiseen laajamittaisena ei ollut uskottu, ei haluttu uskoa, eivät uskoneet useat asiantuntijatkaan. Harvinaisen selvää oli ollut jo pitkään, että Venäjän politiikassa on vakavat ongelmansa lähtien aina suhtautumisesta oppositiopoliitikoihin, vankien kohteluun, seksuaalivähemmistöihin, perheväkivaltaan ja päättyen ties minne. Siitä huolimatta en olisi osannut arvata, että reilut puoli vuotta Aleksanteri-instituutin opintojeni aloittamisen jälkeen Venäjällä ei kulje Allegro, ei kulje tiedonvälitys vailla sotasensuuria eikä edes kaikkien peruselintarvikkeiden logistiikka.

Kun Saksa päättää jättää aiemmin niin kovalla tarmolla toteutetun Nordstream 2:n menneen maailman ontoksi reliefiksi, kun kylmä sota ja rautasirippu ovat palanneet aktiiviseen sanavarastoon, kun Suomi-Venäjä-seura luopuu kulttuuriyhteistyöstä, kun luottamus on tällaisella tavalla murskana, voi olla varma, ettei tämä kuilu kuroudu umpeen pitkiin aikoihin. Suomen NATO-jäsenyyskin on todella painokkaasti pöydällä: vaikka maantieteelle ei voi mitään, havaittiin, että geopolitiikalle voi. Venäjän Ukrainaa vastaan kohdistamassa sodassa on kyse sotarikoksista, ohjusiskuista ja taisteluvoimasta, vaikutukset tuntuvat, näkyvät ja kuuluvat kaikkialla. Koetuksella on sotakoneistojen lisäksi maailmantalous ja ystävyys-suhteet.

Samalla, kun katsoo ja suree lähempää ja kauempaa sodan suoria seurauksia - sotaa paenneita, siinä menehtyviä ja sen traumatisoimia, palavaa Ukrainaa, kääntyy katse myös sisäänpäin. Mitä voi itse tehdä auttaakseen? Mikä on Venäjää ja itäistä Eurooppaa koskevan tiedon ja tutkimuksen funktio tai tulevaisuus?

Ensimmäiseen kysymykseen vastauksia alkoi löytyä nopeasti. Kansalaisyhteiskunnan kautta pystyi ensin kanavoimaan lahjoituksia ja sitten, sotaa pakenevien saavuttua Suomeenkin. Ainakin venäjän kielen taitoisille on ollut vientiä asiointiapuna, tulkkeina ja mielenterveyschättien vapaaehtoisina. Tässäkin Gazetassa on mukana Ukraina-info, jonka yhteyteen on koottu kanavia auttaa: keinot monilla meistä jo on.

Toiseen kysymykseen on jo vaikeampi vastata: varmalta näyttää esimerkiksi työllistymisen osalta vain muutos. Tutkimukselle varmasti on kyllä tilausta, mutta sanktiot osuvat voimakkaasti myös tutkimusyhteistyöhön. Lisäksi Venäjän kiristynyt ote mediasta ja tiedonvälityksestä vaikeuttaa pääsyä aineistoihin. Samalla, kun osallistumme mielenosoituksiin ja ukrainalaisten auttamiseen kentällä, on huomattu omakohtaisesti avun ja tuen tarve. Melkeinpä kaikilla sota koskettaa jotakin kautta, alueesta kiinnostuneilla on usein ystäviä ja sukulaisia kohdemaissa. Sasha ry onkin keskittynyt alkukeväästä järjestämään toimintaa opiskelijoiden tueksi, ja myöhemmin keväällä on vuorossa tukea myös työelämään siirtymiseen ekskursiorien ja teemaillan muodossa. Opiskelijakavereiden näkeminen vihdoin on auttanut useimpia käsittelemään rankkaa tilannetta, ja tarkoituksena olisikin kokoontua keväällä myös ihan ilman teenjuontia erityisempää agenda.

Venäjistä ja itäisestä Euroopasta kiinnostuneille kriisi ei ole käsitteenä vieras, mutta sodan ja kärsimyksen tapahtuminen tässä ja nyt vie voimia. Lisäksi kulttuuri ja muu elämästä parempaa tekevää jää jalkoihin. Tähän yritetään Sashalla vastata jakamalla esimerkiksi ukrainalaisen kulttuurin vinkkauksia ja kannustamalla elokuviin, ekskursiolle tai vaikka metsäretkelle, hengähtämään hetkeksi. Kun uutis seuranta meinaa käydä liian koville, itse luen Gogolia, keitän borssia ja odotan Sashan kesän budjettimatkaa Baltiaan.

Vaikka viime kuukaudet ovat olleet todella raskaita ja alan opiskelijana sodan teemat seuraavat luennoillekin, ei Venäjän ja itäisen Euroopan asiantuntijaksi oppimista ole tehnyt mieli katua. Jos tieto ei olekaan nyt ratkaisu ainakaan lyhyellä tähtäimellä, on sittenkin parempi yrittää ymmärtää. Ja kuten on monesti toistettu, alamme tutkimuksessa on kyse pitkistä tähtäimistä. Lyhyellä tähtäimellä voin suositella itsestä ja muista huolen pitämistä, omien voimien rajoissa myös vapaaehtoisena.

Mielen- ja kaikenlaista rauhaa toivottaen,

Maija Harju

Sasha ry:n puheenjohtaja 2022

Pakenevien venäläisten ahdinko

Teksti ja kuva **ALEKSANDER MALINEN**

Oli tiistaiamu 8. maaliskuuta. Heräsin todella aikaisin tietämättä mitä päivä toisi tullessaan. Olin saanut 12 tuntia aiemmin tiedon, että tänään pääsisin työskentelemään *The Wall Street Journalin* toimittajan kanssa, joka tekee Suomessa juttua sodan seurauksena Venäjältä lähtevistä ihmisistä. Jännitti ja väsytti. Kahvit juotuani lähdin hakemaan autoa. Päivän päämääränä olisi Vaalimaan raja-asema, jossa haastateltaisiin Venäjältä pakenevia ihmisiä.

Matka oli pitkä ja keli aivan hirveä. Kuskin paikalta kerroin toimittajalle, miten Suomen ja Venäjän hankala historia tulee vaikuttamaan suomalaisten asenteisiin Venäjää ja venäläisiä kohtaan. Venäläisiä sukujuuria omaavana vallitseva tilanne on erittäin hankala. Mukanamme oli vielä Aleksanteri-instituutin väitöskirjatutkija Lena sekä kuvaaja. Sota oli käynnissä jo toista viikkoa, ja kaikki tuntui epätodelliselta. Tämä tuli ilmi monta kertaa ajomatkan aikana käydyissä keskusteluissa.

Vaalimaalle saavuttuamme huomasimme, ettemme olleet ainoita toimittajia paikalla. Saksan yleisradio oli tekemässä reportaasia televisioon, ja toimittajat saartoivat Venäjältä saapuvat bussit heti passintarkastuksen jälkeen. Menimme odotustilaan odottamaan.

Kukaan ei halunnut kertoa nimeään tai tulla kuvatuksi. Tapaamillamme ihmisillä on jotain siteitä ulkomaille, ja kaikki ovat poikkeuksetta todella ystävällisiä. He kertovat mielellään tarinansa, mutta vain anonyyminä. Määränpäinä heillä oli Pariisin, Berliinin, Bratislavan ja Ateenan kaltaisia suuria eurooppalaisia kaupunkeja. Lähtevien ihmisten silmistä paistoi huoli tulevaisuudesta ja siitä, onko kotiinpaluu Venäjälle enää koskaan mahdollista.

Tapasimme erään belgialais-venäläisen perheen. Perheen äitiä pelotti tilanne, ja he olivat huolissaan turvallisuudesta. Pelon aiheena oli Venäjällä mahdollisesti julistettava sotatila, joka estäisi maasta poistumisen, minkä vuoksi he lähtivät vielä kun siihen pystyivät. He haluavat palata takaisin, sillä he jättivät kaiken taakseen.

- Putin voi toistaa koko Neuvostoliiton! Hallinto tietää miten neuvostosysteemi toimi ja monet ovat työskennelleet hallinnossa jo neuvostoaikana. En halua sitä! Haluan vapautta, perheenäiti kertoi.

Vaikeinta heille oli kuitenkin kodin jättäminen taakse:

- On aivan mahdotonta pakata elämä kolmessa päivässä. Vielä vaikeampaa on ymmärtää, miksi meidät pakotetaan lähtemään ja jättämään kotimaamme.

Hetken odotustilassa kuljeskeltuamme tapasimme erään Venäjän kautta pakenevan ukrainalaisen naisen, joka suostui puhumaan:

- Vanhempani ovat tällä hetkellä valloitetulla alueella Ukrainassa. Olen erittäin huolissani heistä. Täällä [Venäjällä] propaganda suoltaa TV:stä nopeaa voittoa, vaikka todellisuudessa Kiovaa pommitetaan.

Nainen vaikenä hetkeksi, mutta lopulta sanoi jotain, mitä en osannut odottaa:

- Kiovassa ja Harkovassa meitä tapetaan, meidän lapsiamme tapetaan. En toivo Venäjälle mitään hyvää. Toivottavasti venäläiset palavat helvetissä.

Sivun taustalla näkyvä sininen raita viittaa Venäjän protestiliikkeen lanseeraamaan sinivalkoiseen lippuun, joka symboloi vapaata Venäjää ja rauhaa Ukrainassa. Voit lukea lipusta lisää osoitteessa <https://whitebluewhite.info/english>.

Näin tuet Ukrainaa

Ukrainan sota koskettaa meitä kaikkia syvästi. Ukrainassa kuin Venäjälläkin. Huoleen paitsi omaan resurssien mukaan. Tälle aukeamalle on kookas kääntö.

Lahjoita!

Rahallinen lahjoitus järjestölle on yksi tehokkaimmista avun muodoista. Luotettavilla kansainvälisillä järjestöillä on paras osaaminen ja infrastruktuuri tarjota apua tehokkaasti siellä, missä se on tarpeen. Harkitse lahjoittamista omien taloudellisten resurssiesi sallimissa rajoissa. Voit myös tehdä eri järjestöjen kautta tavara- tai vaatelahjoituksia.

Punainen Risti

- [Katastrofirahasto](#)

Amnesty

- [Amnestyn hätäkeräys](#)

Unicef

- [Auta Ukrainan lapsia -keräys](#)

Pelastakaa lapset

- [Auta lapsia Ukrainan kriisissä -keräys](#)

Journalistiliitto

- [Miten auttaa Ukrainan journalisteja -infosi](#)
[Safety Fund](#)

Osallistu vapaaehtoistoimintaan!

Suuressa osassa yliopistokaupungeista on erinäistä toimintaa ukrainalaisten avuksi. Apu voi kohdistaa esimerkiksi kaupunkiin saapuneiden pakolaisten auttamiseen tai tavarakeräykseen Ukrainan armeijalle. Tutustu somessa paikkakunnallasi tapahtuvaan toimintaan.

Punainen risti

- [Ilmoita tarjoamastasi avusta -lomake](#)

Razom with Ukraine

- Tampereella toimiva järjestö kerää vaate- ja tavaralahjoituksia ukrainalaisille ja organisoii niiden toimituksen pakolaisille ja taistelijoille. [Järjestön toivelista päivitetään Facebookissa joka päivä.](#)

MIELI ry

- [MIELI ry tukee mielen hyvinvointia myös Ukrainan sodan aikana. Järjestö kouluttaa lisäksi vapaaehtoisia.](#) Sivulla on myös mielenterveysinfoa ukrainaksi ja venäjäksi.

Autu Ukrainaa

- [Autaukrainaa.fi-tavarakeräys](#)

Plan International

- [Autu Ukrainan sotaa pakenevia lapsia -keräys](#)

Kotimaanapu

- [Autu Suomeen Ukrainan sotaa paenneita, useita keräyksiä eri paikkakunnilla](#)

n sodasta kärsiviä

västi - monella sashalaisella on tuttuja niin
aras lääke on toiminta oman jaksamisen ja
ottu erilaisia tapoja auttaa Ukrainan sodasta
iviä.

Osoita mieltä!

Mielenosoituksia Ukrainan puolesta sekä Venäjän hallintoa ja toimia vastaan järjestetään ympäri Suomen. Sasha suosittelee mielenosoituksiin osallistumista ja järjestää aika ajoin yhteislähtöjä. Näistä ilmoitetaan Sashan Facebookissa ja Instagramissa (@sasha_ry_).

Mielenosoituksia löytyy Facebookin tapahtumat-osiosta esimerkiksi hakusanoilla *Ukraine, Ukraina* tai *We Stand With Ukraine*.

Hyödynnä osaamistasi!

Puhutko venäjää tai ukrainaa? Kannattaa seurata sosiaalista mediaa ja sanomalehtiä, esimerkiksi ulkomaalaiset toimittajat saattavat tarvita kielitaitoisia fikseireitä. Myös tulkeille on varmasti tarvetta.

Pelastakaa lapset ry etsii venäjää ja ukrainaa osaavia vapaaehtoisiksi chat-palveluun.

Tarkoituksena on tarjota lapsille ja nuorille kahdenvälistä chat-tukea. Chat-tuen tavoitteena on, että lapsi ja nuori saa turvallisen paikan ja aikuisen, jonka kanssa voi luottamuksella keskustella eri asioista.

Tue lähimmäistäsi!

Jos lähipiiristäsi löytyy ukrainalaisia, muista kysyä heidän vointiaan, jutella ja ottaa mukaan toimintaan. Keskustelu kannattaa muidenkin lähimmäisten kanssa. Kuuntele myös omaa jaksamistasi ja ole itsellesi armollinen.

Tutustu tietolähteisiin!

Sisäministeriö
Avun tarjoaminen ukrainalaisille

Opetushallitus
Opetustoimi, kansainväliset ohjelmat ja
Venäjän hyökkäys Ukrainaan

Pakolaisapu
Usein kysytyt kysymykset Ukrainan
tilanteesta

KROATIA

30+1

VUOTTA

Kroatian itsenäisyysjulistuksesta tuli kesäkuussa 2021 kuluneeksi jo 30 vuotta. Maasta on sittemmin tullut sekä NATO:n että EU:n jäsen, mutta demokratiakehitys on viime vuosina ottanut takapakkia. Lisäksi 1990-luvun tapahtumien käsittely hallitsee julkista keskustelua edelleen. Vaikka vallalla olevat diskurssit tuntuvat horjumattomilta, kuullaan maassa jatkuvasti uusia keskustelunavauksia ja anteeksipyyntöjä. Osaltaan tähän on vaikuttanut yksittäisten poliitikkojen rohkeus, mutta myös ajan kuluminen.

Kninistä Kniniin

Kroatian sodan (1991–1995) loppupuolella toteutetun Olujan eli Operaatio Myrskyn seurauksena arviolta 200 000 serbiä joutui jättämään kotinsa. Tapahtumasta tuli elokuussa 2020 kuluneeksi 25 vuotta, ja muistopäivän aikoihin todistettiin ennennäkemättömiä avauksia maan poliittisessa historiassa.

Ensin serbitaustainen kansanedustaja Anja Šimpraga piti parlamentissa suosionosoituksia saaneen puheen, jossa puhui Operaatio Myrskystä pois ajetun lapsen näkökulmasta. Myöhemmin Kninin kaupungissa pidettyyn muistotilaisuuteen osallistui myös Kroatian varapääministeri Boris Milošević, josta tuli ensimmäinen muistotilaisuuteen osallistunut serbi.

Maassa on tavallista viitata sotaan retorisenä keinona, mutta Šimpragan puhe oli uuden näkökulmansa vuoksi historiallinen. Pian puheen jälkeen sosiaalisessa mediassa alettiin viitata sinihilkaksi nimettyyn Željka Jurićiin, josta tuli kuusivuotiaana yksi Vukovarin kärsimyksen symboleista. Hän vastasi olevansa väsynyt saamaansa huomioon ja siihen, että hänen ja muiden vukovarilaisten kokemuksia käytetään politiikan jatkeena.

Milošević itse sai osakseen paljon kritiikkiä Serbiasta, ja jo pelkästään oman surmatun isoäitinsä vuoksi hän ei kuvaillut päätöstään mitenkään helpoksi. Kritiikkiä odottanut Milošević sai myös tukea mutta toivoo, että hänen tekonsa paremman yhteiskunnan puolesta tulee kantamaan hedelmää. Vastavuoroisesti presidentti Zoran Milanović ja veteraaniministeri Tomo Medved kunnioittivat surmattujen serbien muistoa Gruborissa.

Myös sotarikoksista syytetty ja niistä myöhemmin vapautunut Ante Gotovina piti tilaisuudessa puheen, jossa korosti 25 vuotta kestänyttä rauhaa ja sanoi, että Kroatiassa rakennetaan modernia, eurooppalaista, demokraattista maata, jossa kaikki erilaisuudesta huolimatta saavat nauttia vapaudesta ja turvallisuudesta.

Ojasta allikkoon?

Maan ensimmäisen presidentin Franjo Tuđmanin kuoleman jälkeen alkanut euroatlanttinen integraatio ja demokratiakehitys huipentui vuonna 2013 Kroatian EU-jäsenyyteen, joka nähtiin suurena askeleena maassa, jossa sota oli päätynyt alle 20 vuotta aiemmin. Kaikki eivät kuitenkaan ole Gotovinan kanssa samoilla linjoilla maan suunnasta, ja moni asiantuntija sanookin juuri EU-jäsenyyden muuttaneen maan ilmapiiriä huonommaksi.

Historioitsija Tvrtko Jakovinan mukaan jäsenyysneuvotteluiden aikana aloitettuja muutoksia ei viety maassa loppuun, ja ne toteutettiin ainoastaan EU-jäsenyyden, ei yhteiskunnan kehittämisen vuoksi. Hän toteaa erilaisten poliittisten ja yhteiskunnallisten jakojen vallinneen yhteiskunnassa jo aiemmin, mutta katsoo negatiivisimpien ilmiöiden kuten historian uudelleentulkinnan, fasismin kanssa flirttailun sekä äärinationalismin vahvistuneen vuoden 2013 jälkeen.

Samoilla linjoilla on myös tutkija Senada Šelo-Šabić. Hänen mukaansa radikaalit puheet vaiennettiin jäsenneuvottelujen aikana, mutta niiden annettiin kuitenkin purkautua vapaasti pian EU-jäsenyyden jälkeen. Tilanteeseen suhtaudutaan hyvin flegmaattisesti, mistä Šelo-Šabić käyttää esimerkkinä muutaman vuoden takaista tapausta, jossa viranomaisilla meni kaksi vuotta poistaa fasistisen za dom spremni 'valmiina isänmaan puolesta' -iskulauseen sisältänyt laatta Jasenovacin keskitysleirin läheisyydestä.

Serbit

Monet Jakovinan asiat mainitsemat ilmiöt kytkeytyvät serbeihin ja heidän asemaansa. Hänen kollegansa Ivo Goldstein pitää Tuđmanin suurimpana virheenä sitä, että hän jatkoi sodan päätyttyä valitsemallaan serbivastaisella linjalla, eikä aloittanut rauhanprosessia serbien kanssa.

Monet kroatialaiset mieltävät serbit edelleen viholliskansaksi, ja heihin kohdistuva vihapuhe ja jopa väkivalta on edelleen valitettavan arkipäiväistä. Esimerkiksi Kroatian rannikolla työskennelleiden serbialaisten kausityöntekijöiden kimppuun on käyty. Boris Milošević pyrkiin Olujan muistotilaisuuteen osallistumalla kohentamaan maan serbien asemaa sosiaalisesti ja taloudellisesti.

Serbivastainen retoriikka näkyy myös viihdemaailmassa. Laulaja Marko Perković Thompson on kenties yksi serbivastaisen puheen äänekkäimmistä äänitorvista. Kroatian sodan aikana suosituksi noussut artisti on jatkanut menestyksestä uraansa näihin päiviin asti, ja esiintyi vuoden 2018 jalkapallon MM-kisojen hopeajuhlissa.

Kesäkuussa 2020 Kroatian perustuslakituomioistuin linjasi, ettei za dom spremni -huuto Thompsonin Bojna Čavoglave -kappaleen alussa ole lainvastainen. Thompson itse kutsui päätöstä kritisoinutta Kroatian serbineuvoston puheenjohtajaa Milorad Pupovacia etnobisnesmieheksi, joka pyrkii toteuttamaan sen, mihin hänen maanmiehensä eivät sodassa kyenneet.

Aiemmin mainittu za dom spremni -huudahdus johtaa juurensa toisen maailmansodan aikana toimineeseen Itsenäisen Kroatian valtioon (NDH eli Nezavisna država Hrvatske), jonka perustamisesta tuli huhtikuussa 2021 kuluneeksi 80 vuotta. Juutalaisia, serbejä, romaneja sekä kommunisteja murhannut valtio langettaa oman varjonsa maan poliittiseen kulttuuriin, ja sen muisto elää edelleen vaikuttaen myös Kroatian ja Serbian välisiin suhteisiin. Esimerkiksi Serbian vuoden 2021 Oscar-ehdokkaaksi asettama Dara Jasenovacista -elokuva on herättänyt keskustelua yksipuolisella kuvauksellaan toisen maailmansodan aikaisista tapahtumista, ja sitä on kutsuttu suurserbialaiseksi propagandaksi.

Kirkon ja uskonnon asema yhteiskunnassa

Sota-ajan tapahtumien lisäksi myös kirkon vahva asema antaa oman leimansa maan poliittiseen kulttuuriin, ja esimerkiksi aborttikeskustelu on ollut Kroatiassa esillä aivan kuten muissakin katolisissa maissa.

Vuoden 2020 parlamenttivaalien aikana puhuttivat muutaman oikeistolaisen ehdokkaan kielteiset kannat aborttioikeuteen. Yksi näistä oli Itsenäiset Kroatian puolesta -puolueen ehdokas Bruna Esih, jonka mukaan raiskatuilla naisilla ei tulisi olla oikeutta aborttiin. Isänmaallinen liike -puolueen perustaneen laulajan Miroslav Škoron mielestä taas raiskauksesta raskaaksi tulleen naisen tulisi sopia toimenpiteistä perheensä kanssa. Vastenmieliset ulostulot kuitenkin aiheuttivat voimakkaan vastareaktion, johon myös maan ex-presidentti Kolinda Grabar-Kitarović sosiaalisessa mediassa osallistui.

Kroatian nykyinen aborttilaki on 1970-luvulta, ja uuden säätämistä on odotettu jo vuosia. Monet konservatiivit toivoisivat sen kieltoa, mutta maa tuskin lähtee Puolan viitoittamalle tielle, vaikka abortin saaminen ei tälläkään hetkellä ole helppoa. Aktivistien mukaan katolisen kirkon ja valtaapitävän Kroatian demokraattinen liitto (HDZ eli Hrvatska demokratska zajednica) -puolueen liiton vuoksi monet naiset tekevät abortin esimerkiksi naapurimaa Sloveniassa.

Myös vuosina 1996–1998 sovitut ja ratifioidut Vatikaanin sopimukset Kroatian ja Pyhän istuimen välillä ovat ongelmallisia. Esimerkiksi oikeudellisia asioita koskevan sopimuksen mukaan kirkolle tulee ilmoittaa kirkonmiehiin kohdistuvasta rikosepäilystä ennen tutkinnan aloittamista. Tämän lisäksi Vatikaanin sopimukset takaavat kirkolle kymmeniä miljoonia euroja vuosittain.

Uskonnon asema ei todennäköisesti tule kokemaan muutosta lähitulevaisuudessa eikä sekularisaatio ole vahvistumassa. Katolisuus liitetään vahvasti kroatialaisuuteen. Vaikka ihmiset eivät olisi uskovaisia, he voivat perustella uskonnon asemaa ja merkitystä osana heidän kulttuuriaan. Osaltaan tämä vaikuttaa ihmisten arvoihin ja puheisiin, vaikka uskonnollisilla auktoriteeteilla on oma osuutensa.

Kenen yhteiskunta?

Kroatian suurimpiin ongelmiin luetaan muun muassa vahvasti turismiin nojaava talous, maastamuutto sekä korruptio, mutta jo useasti mainitut historian tapahtumat vaikuttavat voimakkaasti kroatialaiseen yhteiskuntaan ja sen toimivuuteen. Esimerkiksi sotaveteraanien saamat edut sekä vahva asema ärsyttävät monia kansalaisia.

Vaikka maan tulevaisuus riippuu monenlaisista tekijöistä, täytyy yhteiskunnallisia analyysejä laatiessa ottaa huomioon historian suuri merkitys. Kroatialaiset usein kysyvätkin sosiaalisessa mediassa sekä uutissivustojen kommentointikentissä sarkastisesti, että mitä vuotta mahdollisesti elävät. On kuitenkin ristiriitaista, että moni nuori ei tiedä historiasta kovinkaan paljoa, vaikka siitä puhutaan jatkuvasti julkisuudessa.

Julkisuudessa esiintyviä kansallisen narratiivin kyseenalaistamisia sekä julkisia anteeksipyyntöjä voidaan pitää positiivisina muutoksina maassa, mutta niitä ei voi pitää pidemmällä aikavälillä kestävinä, mikäli diskurssit ja ilmapiiri pysyvät samanlaisina. Kroatialaista televisiotarjontaa ei voi mitenkään moittia yksipuoliseksi, mutta kirkollisten lähetysten runsaus sekä televisiosarja Ante Gotovinasta kertovat jotain maassa vallitsevasta ilmapiiristä.

Mielenkiintoista on kuitenkin nähdä, kuinka tulevaisuudessa nuoremmat poliitikot, joilla ei ole omakohtaisia kokemuksia tai muistoja kiistanalaistista ajoista, suhtautuvat näihin kysymyksiin. Uuden sukupolven esiintuloa joudutaan vielä odottamaan ja Jugoslavian perintö tulee värittämään julkista keskustelua vielä pitkään, mutta yksi tärkeimpiä kysymyksiä niin Kroatian kuin alueen muidenkin maiden kannalta on se, käsittelevätkö yhteiskunnat menneisyyttä vai menneisyys yhteiskuntia.

ERASMUS-VAIHTO MIELENOSOITUSTEN LUVATUSSA KAUPUNGISSA

Opin Erasmus-vaihtoni aikana, ettei Varsovassa asuessa voi välttyä näkemästä mielenosoituksia. Protesteja on usein ja monien takana ovat samat tutut kasvot ja organisaatiot, kuten alun perin naisten asiaa ajamaan ryhtynyt Strajk Kobiet. Valitettavasti protestien taustalla olevat tarinat ovat usein surullisia ja koskettavat miljoonia puolalaisia.

Teksti ja kuvat ELISA AIRASVIRTA

Minulle oli selvää, että Puola on ainut kohde, johon haluan lähteä vaihto-opiskelemaan opintojeni aikana. Määrätietoinen valintani johtui aiemmasta kokemuksestani Puolassa, jolloin viiden kuukauden aikana rakastuin maahan, sen kulttuuriin ja ihmisiin. Nyt halusin oppia lisää erityisesti maan politiikasta. Itäinen Keski-Eurooppa ja varsinkin Itä-Eurooppa olivat suhteellisen heikosti edustettuina oman alani näkökulmasta, mutta onnekseni Puolassa oli yksi kohde, Varsova, jossa oli paikka ulkomailta tulevalle kansainvälisen politiikan opiskelijalle. Syksyllä 2021 lähdin Varsovaan.

Kun pohdin, mitä voisin vaihto-opiskelustani Puolassa kertoa, päätin kertoa mielenosoituksista. Varsovassa ei voi välttyä näkemästä erilaisia protesteja, ja oman vaihtoni aikana opin niistä paljon – muun muassa sen, että varsovalaiset osoittavat mieltään usein ja yleensä sunnuntaisin. Niiden avulla olen myös oppinut siitä, mikä Puolaa kuohuttaa, millaisia lohduttoman synkkiä ihmiskohtaloita protestien takana on ja millainen organisaatio mielenosoituksissa usein aktiivisesti esillä oleva Strajk Kobiet (suom. naisten lakko) on. Voin helposti todeta, että nämä mielenosoitukset ja niistä lukeminen ovat opettaneet minulle enemmän Puolan politiikasta ja yhteiskunnasta kuin opintoni Varsovan yliopistossa.

Tässä tekstissä käyn vaihtoani läpi kolmen merkittävän mielenosoituksen kautta. Omien muistikuvieni lisäksi olen tässä jutussa tukeutunut erinomaiseen Notes from Poland -uutissivustoon, josta saa englanniksi ajankohtaista tietoa siitä, mitä Puolassa tapahtuu ja mistä maassa puhutaan.

ANTI-POLEXIT

Lokakuun kymmenentenä päivänä mielessäni oli pyykkääminen ja ylitsevuotava väsymys, kun istuskelin illalla soluasuonni huoneessa. Äkkiä kuulin ulkoa neljänteentoista kerrokseen asti kantautuvaa musiikkia, jonka ensin sivuutin olankohautuksella. Kun musiikki voimistui, katsoin ulos ja näin kulkueen, jossa huudettiin joitakin iskulauseita ja kannettiin Euroopan unionin lippuja. Olin kiinnostunut kulkueesta ja hetken pohdin, jaksanko lähteä katsomaan, mistä on kyse. Lopulta otin kulkueen kiinni ja sain selville, että se oli päivän mittavasta Puolan EU-eroa vastustavasta mielenosoituksesta irtautunut pienemmän porukan jatkomielenosoitus.

Panin merkille heti, että poliiseja tuntui olevan paikalla melkein yhtä paljon kuin mielenosoittajia. Jälkikäteen sain kuulla, että poliisien valtava määrä johtui siitä, että mielenosoittajat olivat kokoontuneet maata johtavan kansalliskonservatiivisen Laki ja oikeus -puolueen toimiston lähistölle. Väkijoukossa huomasin Strajk Kobiet -liikkeen edustajia ja kannattajia. Paikalla oli muun muassa liikkeen perustanut Marta Lempart. Joukon seassa oli myös kaksi aktivistia, jotka jakoivat lämmintä teetä muille mielenosoittajille tankeista, joissa luki ”protestea”. Sain itsekin teetä saatesanoin ”ole varovainen”. Protesti ei ollut pelkästään EU-jäsenyyttä kannattava, vaan paikalla oli myös seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeuksien ajajia ja Puolan aborttilakia vastustavia aktivisteja.

Laajemman, jopa 100 000 osanottajan mielenosoituksen oli kutsunut koolle oppositiopuolue Kansalaisfoorumin johtaja Donald Tusk. Mielenosoitusten taustalla oli muun muassa perustuslakituomioistuimen päätös, joka katsoi, että osa Euroopan unionin perussopimuksista on ristiriidassa Puolan perustuslain kanssa. Todellisuudessa EU:n perussopimukset ovat primaarilainsäädäntöä, joka ei saa olla jäsenvaltioissa ristiriidassa kansallisten lakien kanssa. Tämä tarkoittaa, että kansallinen laki tulee muokata vastaamaan EU:n lakeja. Muutoinkin unionin ensisijaisuusperiaatteen mukaan EU-oikeudelle tulee antaa etusija sen kanssa ristiriidassa olevaan kansalliseen säädökseen nähden. Viime kädessä tämä keskustelu pohjautuu Puolan oikeusvaltioperiaatteen ongelmiin, joka on viilentänyt unionin ja maan välejä jo aikaisemminkin.

ITSENÄISYYSPÄIVÄ

Puolassa vietetään itsenäisyyspäivää 11. marraskuuta, ja 2021 maa juhli 103-vuotiaasta itsenäisyyttään. Juhlapäivää edeltävinä päivinä jokaiseen katulamppuun kiinnitettiin kaksi punavalkoista lippua. Vanhaan kaupunkiin johtavaa Krakowskie Przedmieście -tietä viitoittivat kymmenet, jopa sadat liput. Se muistutti myös minua ostamaan Puolan lipun itsenäisyyspäivän juhlaa varten eräästä vanhan kaupungin lukuisista turistiliikkeistä.

”Olemme eurooppalaisia, emme PiS:n ideologiaa”

*Yleisöä seuraamassa itsenäisyyspäivän
juhlallisuuksia Varsovassa.*

Nationalistien marssi.

Sen sijaan, että juhlapäivään olisi suhtauduttu iloisin ja odottavaisin mielin, ulkomaalaisia opiskelijoita, myös minua, varoitettiin menemästä Varsovan keskustaan yhdenkymmenpäiväisenä. Monet puolalaiset kertoivat, että protestit voivat äityä vaarallisiksi. Kaikilla oli mielessä vuosi 2020, jolloin nationalistit ottivat väkivaltaisesti yhteen poliisin kanssa ja heittivät soihdun asuntoon sytyttäen tulipalon. Paikalta raportoineet toimittajat joutuivat myös poliisin väkivallan kohteeksi. Itsenäisyyspäivää leimasivat vuosi sitten täysi kaaos ja väkivalta, minkä vuoksi oli ymmärrettävää, että ihmiset olivat varuillaan.

Varoituksista huolimatta olin päättänyt mennä seuraamaan nationalistien mielenosoituskulkuetta ja sen vastamielenosoitusta. Ensin kuitenkin suuntasin saksalaisen ystäväni kanssa vanhaan kaupunkiin, jossa juhlallisuuksien olivat rauhalliset, mutta mahtipontiset. Paikalla järjestettiin muun muassa Puolan puolustusvoimien kulkue, ja puhujina olivat presidentti Andrzej Duda ja pääministeri Mateusz Morawiecki. Kun valtava yleisö alkoi laulaa kansallislauluaan Mazurek Dąbrowskiegoa, tunnelma oli juhlava, ja olin hetken jopa liikuttunut.

Jotakin ennen itsenäisyyspäivää annetuista varoituksista kertoo se, ettei saksalainen ystäväni uskaltanut puhua englantia edes virallisessa itsenäisyyspäiväjuhlassa, koska pelkäsi, että ulkomaalaisiin suhtaudutaan vihamielisesti. Myöhemmin myös kuulin, että todella moni vaihto-opiskelija oli tarkoituksella jäänyt kotiin koko päiväksi. Rohkaisisin kuitenkin kaikkia tilaisuuden tullessa menemään seuraamaan vanhan kaupungin juhlallisuuksia, sillä varsinkin virallisen osuuden jälkeen Krakowskie Przedmie cie -tie täyttyi mukavista koko perheen tapahtumista ja esityksistä.

Kiinnostuneena politologina halusin ehdottomasti nähdä nationalistien kulkueen, joka kulki Jerolimskie-tiellä. Todistin suhteellisen rauhallista kulkuetta, jossa käveli tuhansia ihmisiä lippujensa ja kylttiensä kanssa. Kulkueen muukalaisvihamielistä ja LGBT-oikeuksien vastaista retoriikkaa ja valkoisen ylivoimallisuuden kannatusta ei kuitenkaan voinut olla huomaamatta. Muistan ajatelleeni, miten outoa on, että vanhemmat ottavat jopa omia lapsiaan mukaan näin vihamieliseen mielenosoitukseen. Ennen marssin alkamista eräs äärioikeiston johtohahmoista julisti Puolan olevan sodassa muun muassa Saksan ja Euroopan unionin kanssa. Arvioiden mukaan Euroopan suurimpaan äärioikeiston marssiin osallistui jopa 100 000 ihmistä.

Äärioikeiston tilaisuutta seurasin sivusta, mutta niin sanotun opposition marssiin osallistuin mukaan. Tässä kulkueessa liehuivat sateenkaariliput ja toivottiin (Valko-Venäjän ja Puolan rajalla jumissa olevat) pakolaiset tervetulleiksi. Musiikki soi, ihmiset tanssivat ja tunnelma oli paikoin railakas. Valitettavasti tämä kulkue oli selkeästi pienempi kuin äärioikeiston.

IZABELA JA AGNIESZKA

Viimeisinä merkittävänä ja itseäni järkyttäneinä tapahtumina haluan kertoa Izabelasta ja Agnieszkasta. On uskomatonta ja surullista, miten Euroopan unionin jäsenvaltio kajoaa kansalaistensa itsemääräämisoikeuteen ja elämään tavalla, josta seuraa surua ja tuskaa kollektiivisesti koko väestölle.

Lokakuun ja marraskuun vaihteessa puolalaisia järkytti 30-vuotiaan Izabelan kohtalo. Raskaana oleva Izabela joutui aiemmin syksyllä sairaalaan, sillä hänen sikiöllään oli vakavia vaurioita, minkä vuoksi sikiö tuli poistaa. Lääkärit kuitenkin odottivat, että sikiön elintoiminnot lakkaisivat ensin, mikä johti lopulta Izabelan menehtymiseen syyskuun lopussa. Kun tieto Izabelan kohtalosta levisi noin kuukauden päästä, lähtivät puolalaiset osoittamaan tukeaan Izabelalle ”Marsz dla Izy” -mielenosoituksissa ja vastustamaan Puolan hyvin tiukkaa aborttilakia. Tiukentunut aborttilaki säädettiin vuonna 2020, ja sen jälkeen abortin tekeminen maassa on ollut lähes mahdotonta. Sen mukaan muun muassa raskauden keskeytys sikiön vakavienkin synnynnäisten vikojen vuoksi on laitonta. Mielenosoittajien ja Donald Tuskin mukaan syy Izabelan menehtymiselle oli juuri Puolan lähes totaalinen aborttikielto.

Izabelasta tuli nopeasti Puolan aborttilakia vastustavan liikkeen kasvot. Ihmiset osoittivat mieltään Varsovan kaduilla ja tiukan aborttilain säätäneen perustuslakituoimioistuimen edustalle syntyi valtava kynttilämeri. Aktiivisin mielenosoitusten koolle kutsuva voima oli Strajk Kobiet, joka perustettiin 2016 alun perin vastustamaan juuri tiukentuvaa aborttilainsäädäntöä. Protestien slogan oli ”Ani jednej więcej”, ei yhtään enempää. Kuitenkin tammikuussa 2022 raportoitii toisen raskaana olleen naisen, Agnieszkan, kuolemasta.

37-vuotiaan Agnieszkan tarina oli samankaltainen kuin Izabelan. Hän menehtyi tammikuun lopulla, kun oli noin kuukausi sitten joulukuussa kantanut kuollutta sikiötä viikon ajan. Naisen perheen mukaan lääkärit eivät halunneet poistaa sikiötä, koska oli vaarana, että toimenpide voisi vahingoittaa toista sikiötä Agnieszkan odottamista kaksosista. Lopulta molempien sikiöiden elintoiminnot lakkasivat, mutta ne poistettiin vasta kahden päivän päästä. Noin kuukauden päästä Agnieszka sairastui koronavirukseen ja verenmyrkytykseen, jonka seurauksena myös nainen itse menehtyi. Kuten Izabelan tapauksessa, aktivistit syyttivät Puolan aborttilakia Agnieszkan kohtalosta. Jälleen Varsova peittyi kynttilöihin.

Lisää Izabelasta ja Agnieszkasta:

Tilles, Daniel. 2021. ”Tusk blames pregnant woman’s death on ‘government selling itself to religious sect’.” Notes from Poland, 5. marraskuuta, 2021.

<https://notesfrompoland.com/2021/11/05/tusk-blames-pregnant-womans-death-on-government-selling-itself-to-religious-sect/>

Tilles, Daniel. 2022. ”Woman dies in Poland after having to carry dead foetus for seven days.” Notes from Poland, 26. tammikuuta, 2022.

<https://notesfrompoland.com/2022/01/26/woman-dies-in-poland-after-being-made-to-carry-dead-foetus-for-seven-days/>

Wądołowska, Agnieszka. 2021. ”Protests in Poland after death of pregnant woman blamed on abortion ban.” Notes from Poland, 2. marraskuuta, 2021.

<https://notesfrompoland.com/2021/11/02/protests-in-poland-after-death-of-pregnant-woman-blamed-on-abortion-ban/>

Ani jednej więcej

Valentina Katainen – tärkeintä kielten opiskelussa on motivaatio ja rohkeus

Jo lähes 20 vuotta Lapin yliopistossa opettaneella yliopisto-opettajalla Valentina Kataisella on paljon kokemusta venäjän kielen opettamisesta. Katainen on kokemuksiansa perusteella toteuttanut ja julkaissut venäjän kielen oppikirjan.

Sashalle antamassaan haastattelussa Valentina kertoo kokemuksistaan venäjän kielen opettamisesta ja julkaisemistaan venäjän kielen oppikirjoista *Курс на север 1* ja *Курс на Север 2*. Hän antaa myös vinkkejä kaikille kielten opiskelijoille ja kertoo näkemyksistään tulevaisuudesta.

Teksti ja kuvat INKA PIISILÄ

Mikä on venäjäksi revontuli, miten käännetään ruska?

Opettajanuransa aikana Katainen on käyttänyt erilaisia oppikirjoja. Hänellä on käsitys millainen oppikirja on hyvä myös vieraan kielen oppijana. Hänen mielestään oppikirja on toimiva, jos se vastaa oppijan tarpeita, se ei ole liian haastava ja siitä on hyvä opettaa.

Venäjän kielen opettajan uransa alussa Katainen on käyttänyt samoja oppikirjoja, joita käytettiin muissakin yliopistoissa. Näitä olivat esimerkiksi *Салют!*, *Кафе Путер*, *Привет* ja *Саша!*. Hän piti näistä oppikirjoista, koska ne olivat hyvin venäläishenkisiä ja sisälsivät paljon hyvää opiskelumateriaalia.

- Aikaisemmin käytetyissä oppikirjoissa mentiin heti alussa venäläiseen kulttuuriympäristöön ja venäläisten arkeen. Esimerkiksi *Кафе Путер* -kirjassa kielioppia tarjottu varovasti ns. pikkuannoksina. Se voi olla toisten mielestä ihan hyvä asia. Meillä kuitenkin opiskelijat kaipasivat lisää kielioppia.

Katainen huomasi, että olemassa olevat venäjän kielen oppikirjat eivät vastanneet täysin Lapin yliopiston opiskelijoiden tarpeita. Esimerkiksi dialogit ovat tärkeä osa, varsinkin silloin, kun opetus ei tapahdu kohdemaassa vaan ns. keinotekoisesti luodussa kieliympäristössä. Katainen totesi, että kaipasi helppoja ja yksinkertaisia dialogeja, joiden pohjalta saisi opiskelijansa puhumaan.

- Kun tiesin että kurssin jälkeen opiskelija lähtee vaihtoon, halusin että hän uskaltaa puhua venäjää. Venäjähenkisten ja vaikeiden dialogien soveltaminen arkipäiväisiin tilanteisiin ei aina onnistunut. Mietin monesti, mitä opiskelijalle jäi mieleen dialogeista - kuinka paljon käytännön hyötyä niistä on?

2000-luvun alussa Lapin yliopisto tiivistä yhteistyötään arktisten yliopistojen kanssa ja opiskelijavaihto vilkastui myös esimerkiksi Pietarin yliopistoihin. Vaihdoista tulleet opiskelijat mainitsivat, että heiltä puuttui sanavarasto omasta kotiympäristöstään ja harrastuksistaan kertomiseen. Myös käytännön fraaseille oli käyttöä. Tärkeää opiskelijoille oli myös, että he oppivat hyvin kieliopin ja sen perusteet niin että he pystyivät soveltamaan sitä käytännössä.

Курс на Север 2

Venäjän kielioppia ja harjoituksia

- Opiskelijat ovat innokkaita ja tosissaan kiinnostuneita venäjän kielestä ja se oikeastaan saikin minut työstämään tällaista kunnan työkalua, Katainen kertoo ensimmäisen *Курс на Север 1* -oppikirjan ajatuksen synnystä.

Ensimmäinen *Курс на Север 1* -oppikirja keskittyy Rovaniemeen ja pohjosiin aiheisiin. Kirjassa opiskelija valmistautuu tapaamaan venäläisiä, pärjäämään venäläisessä arjessa ja opettelee venäläistä perussanastoa kotioiloissa. Toinen kirja *Курс на Север 2* sijoittuu Pietariin ja olisi Valentinan mukaan käytännöllinen mahdollisesti myös muillekin kuin Lapin yliopiston opiskelijoille. Aiheet ovat yleismaailmallisia; tekstit kertovat esimerkiksi venäläisestä perheestä, kirjallisuudesta, museoista, liikenteestä ja koulutuksesta. Dialogit tukevat kielioppia. Kirja toimisi hyvänä pohjana esimerkiksi ennen vaihto-opiskelua Venäjällä. Katainen mainitsee, että vaihdossa käyneet ovat kertoneet käyttäneensä kirjaa myös Venäjällä tuntiensa alkuvaiheessa.

Oppikirjan tekeminen on valtava projekti

Idea kirjasta lähti monisteista, joihin oli pyritty kokoamaan käytännöllistä sanastoa ja selkeää kielioppia. Vuodesta toiseen monistenippu paisui paksummaksi ja paksummaksi. Itse ensimmäinen kirja toteutui taiteiden tiedekunnan opiskelijoiden ajatuksesta, että monisteiden pohjalta voisi toteuttaa oppikirjan. Tarvittiin graafista suunnittelua, piirrettyjä kuvia ja valokuvia. Itse ensimmäinen kirja toteutui kovan työn ja ahkerien henkilöiden ansiosta. Myös sen hetkisistä ja entisistä opiskelijoista oli paljon apua tehtävien tarkastamisessa. Katainen toteaa, että urakka oli valtava ja idea tuntui hurjalta pienellä budjetilla toteutettavaksi. Työ oli kuitenkin antoisaa ja opettavaista. Hän mainitsee usein kiitollisuutensa kirjan parissa työskennelleelle tiimille - ilman heitä projekti ei olisi toteutunut.

- He ovat niin kultaisia. Niin rohkeasti lähtivät mukaan ja olivat rinnallani alusta loppuun. Haluaisin erikseen mainita Tea Nevanperän, Miina Alajärven, Stella Kepon, sekä oikolukijat Maija Pöateron ja Valentina Makashinan. Me tuimme toisiamme, he ovat aivan uskomattomia.

Ensimmäinen kirja on ollut jo käytössä ja toinen on juuri otettu testikäyttöön. Jos haluat tutustua kirjoihin, saa niistä tietoa lisää Kataiselta. Hänen yhteystietonsa löytyvät artikkelin lopusta.

Курс на Север 1 oli pelastus etäopetuksen aikana. Kirja kävi läpi varsinaisen tulikokeen, kun opiskelu siirrettiin luokkaympäristöstä yhtäkkiä tietokoneiden välityksellä tapahtuvaksi. Oli kuitenkin helppo kokoontua tehtävien pariin, kun opetettava kokonaisuus on ollut selkeä ja kasassa. Huomiota oli kiinnitetty etenkin siihen, että kirjan sanasto on ajankohtaista, dialogit käytännönläheisiä ja kielioppi napakkaa.

- Kielioppi on ikuinen sijoitus kielen osaamiseen. Hyvällä ja selkeällä käsityksellä kieliopista opiskelija kykenee itse korjaamaan omat virheensä jatkossakin, Katainen selventää.

Kaksi vinkkiä kielten opiskelijoille

Kataisen mukaan ryhmäkoot Lapin yliopistossa ovat yleensä pienet ja tiiviit. Opiskelijat ovat yleensä todella innokkaita ja kiinnostuneita, mikäli he tulevat kielikursseille. Jos kurssilaiset ryhmäytyvät hyvin, opiskelu on motivoivaa ja antoisaa.

- Lapin yliopistossa on tosi hyvät opiskelijat, se sai minut jäämään ja viihtymään tänne, hän sanoo.

Opettajan mielestä tärkein neuvo venäjän kielen oppimiseen on sisäinen motivaatio ja halu oppia. Venäjän kieltä voi hyödyntää useissa eri tilanteissa ja on hyödyllistä, jos löytää juuri itselleen sopivan syyn opiskella kieltä. Motivaation kanssa kulkee myös ahkeruus. Tehtävien ja läksyjen ahkera tekeminen, puhumisen harjoittelu seminaareissa ja uteliaisuus kieltä kohtaan auttavat paljon kieltä opiskelussa yliopistoympäristössä.

Toinen hänen antamansa neuvo on olla rohkea. Jotta kieltä oppii, on oltava rohkea ja sinnikäs. Virheitä ei saa pelätä ja sinnikäs harjoittelu johtaa tuloksiin. Kielen oppiminen vaatii rohkeutta puhua, rohkeutta kysyä ja rohkeutta käyttää kieltä aina kun siihen löytyy tilaisuus.

Muutama sana tulevaisuudesta

Lopussa Katainen vielä katsoo tulevaan ja sanoo, että on iloinen, että tämänhetkisestä Venäjän tilanteesta huolimatta opiskelijoita on.

- Suomalaiset nuoret uskovat siihen, että Venäjän kanssa tapahtuva yhteistyö jatkuu ja kieltä kannattaa opiskella. Tulevaisuus näyttyy heille positiivisena ja se osaltaan ruokkii uskoa ja motivaatiota opettaa venäjän kieltä.

Kuten Katainen toteaa, kielen opiskeleminen on kiinni motivaatiosta ja rohkeudesta. Nämä piirteet ovat kuitenkin yhtä tärkeitä kielen opettajalle. On tärkeää, että löytyy paloa ja intoa, sekä motivaatiota asioiden tekemiseen. Ja tietenkin paljon rohkeutta - rohkeutta ja uskallusta yrittää, vaikka tavoite tuntuisi kuinka suurelta.

Valentina Katainen valmistui Mordvan valtionyliopistosta Saransk-kaupungista Venäjällä. Hän opiskeli venäjän kieltä ja kirjallisuutta, mokshan kieltä ja kirjallisuutta, sekä muita suomalais-ugrilaisia kieliä ja journalistiikkaa. Vuonna 1995 hän tuli Suomeen Turun yliopistoon jatko-opiskeluiden aikana tekemään sanakirjaprojektia ja opiskelemaan suomea. Tämän jälkeen hän opetti kaksi vuotta vierailevana lehtorina Helsingin ja Turun yliopistoissa. Vuodesta 2002 lähtien Valentina Katainen on opettanut venäjää (toisena vieraana kielenä) ja kulttuuria Lapin yliopistossa Rovaniemellä.

Valentina Katainen,
Lapin yliopisto, kielikeskus
yliopisto-opettaja, venäjän kieli
valentina.katainen@ulapland.fi